

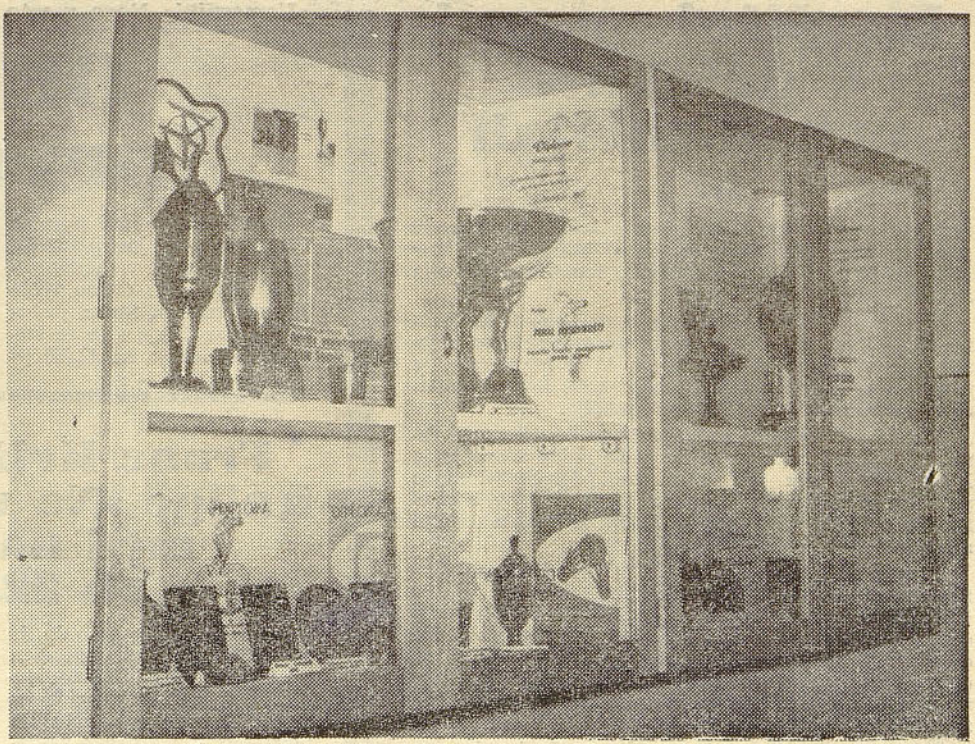
Izvršilni organi v delovnih organizacijah

V enem izmed že objavljenih člankov smo v nekaterih črtah obdelali položaj organov upravljanja v delovnih organizacijah, zlasti v podjetjih. Kakor smo že tudi omenili, se z amandmajem XV. zvezne ustave izvršilne funkcije upravljanja v delovnih organizacijah poverjajo odgovornim kolegijskim in individualnim organom, ki jih voli delavski svet.

Nesporno se bodo pojavljali problemi, kako urediti izvršilne organe v interni zakonodaji delovnih organizacij. Po prejšnjih predpisih sta izvršilne funkcije opravljala predvsem UO, kot kolegijski organ in direktor, kot individualni organ upravljanja.

V bodoče bosta te funkcije opravljala kolegijski in individualni izvršilni organ — direktor, za kar jih ustavni amandma XV. izrecno pooblašča. Najprej bi se na kratko zadržal le pri organizaciji in pri pristojnosti kolegijskih izvršilnih organov. Osnovno izhodišče je postavljeno v ustavnem amandmaju XV. Ta kolegijski izvršilni organ bo primarno in neposredno odgovoren za izvajanje poslovne politike podjetja, katere osnove bo določil delavski svet podjetja, poleg tega bo tudi kreiral to politiko, katero bo moral seveda potrditi delavski svet podjetja. Imel pa bo tudi določene lastne pristojnosti. Smatram, da se bo v okviru pristojnosti kolegijskih izvršilnih organov primarno pojavljalo kvalificirano — strokovno reševanje problemov. Če izhajajo iz tega stališča, bo treba tudi premisliti, kakšna naj bi bila njegova sestava. Po določitih ustavnega amandmaja XV. mora biti ta organ izvoljen od delavskega sveta podjetja. Samo kandidiranje za člane izvršilnega organa je prepuščeno ureditvi delovne organizacije same. Zato smatram za možno in pravno dopustno, da lahko kandidate za te organe predloži delavskemu svetu eventualno tudi direktor. Da je predlagatelj direktor, bi utemeljeval z razlogom, ker smatram, da bo ravno direktor tisti, ki bo skupaj s temi izvršilnimi organi v glavnem vodil poslovanje podjetja in tudi odgovarjal za to poslovanje delavskemu svetu podjetja. Direktor seveda bi moral predlagati za kandidate tiste ljudi, ki bodo tako iz strokovnega stališča kot homogenosti podjetja lahko izvajali in realizirali poslovno politiko podjetja, ki jo bo začrtal delavski svet podjetja. Direktor podjetja naj bi bil tudi avtomatično član tega izvršilnega organa. Ponekod, zlasti v sestavljenih podjetjih, naj bi prišli na kandidatno listo zlasti vodje samostojnih organizacij združenega dela v podjetju. Jasno pa je, da mora delavski svet podjetja imeti vedno pravico predlagane kandidate po direktorju zavrniti in predlagati druge kandidate. Delavski svet mora imeti tudi pravico, da iz utemeljenih

(Dalje na 2. strani)

V številnih naših delovnih organizacijah je športna dejavnost zaposlenih dokaj razvita. Dokaz za pogosta športna tekmovanja znotraj ZP in na področjih kjer te organizacije poslujejo, so vitrine kjer so razstavljeni pokali in druga priznanja za uspehe naših športnikov

»APARATI« LJUBLJANA

Letos za 28 odstotkov večja proizvodnja kljub neizpolnjenemu polletnemu planu

Če grobo ocenjujemo polletno poslovno poročilo v tovarni električnih aparatov v Ljubljani lahko zaključimo, da smo v prvem polletju uspešno proizvajali in poslovali. Čeprav proizvodnega načrta nismo dosegli in je bila polletna kumulativa le 90,6%, pa smo s tem povečali lanskeoletno proizvodnjo v istem obdobju za 28%. V PE 500 je presežena lanskeoletna raven za 20,7%, v PE 600 pa kar za 48,8%. Če upoštevamo, da je tovarna kot celota dosegla ob polletju 45% letoš-

nje letne naloge, potem lahko zaključimo, da so možnosti za 100% izpolnitev letne proizvodnje popolnoma stvarne. Ta proizvodnja je bila dosežena s 3,4% več delavcev, kot je predvideval proizvodni načrt, oz. 5,3% več kot v tem obdobju lanskega leta. Toda istočasno moramo ugotoviti, da so se ti delavci v začetku leta šele priučevali in bodo šele v drugem polletju dali popolni efekt, ker nam predstavlja dodatno garancijo za izpolnitev letne naloge v celoti.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da so se zaradi povečane proizvodnje znižali režijski stroški na eno proizvodno uro. Tako so ti stroški v primerjavi z letnim načrtom nižji za 12,8%, v primerjavi z letom 1968 pa celo 21,1%.

Tako ugodno znižanje režije, oziroma tudi stroškov v absolutni vrednosti, je omogočilo, da smo pri 45% izpolnitvi letnega načrta po fizičnem obsegu dosegli 49,7% sredstev za sklade. Vsekakor zelo razveseljiv rezultat.

Pri zalogah, posebno na razredu 3 ugotavljamo precejšnje povišanje v absolutni

vrednosti. Ta problem je dokaj zaskrbljujoč in mu bomo morali posvetiti več skrbi kot doslej. Ne smejo nas namreč zapeljati zelo ugodni kazalniki koeficientov obračanja. Ti nam kažejo, da smo pri zalogah razreda 3 dosegli koeficient obračanja 3 nasproti planiranemu 2,4 in 2 v letu 1968. Pri zalogah razreda 5 pa je doseženi koeficient 9,2 nasproti planiranemu 7,6 in 7,4 doseženem v letu 1968.

Zelo neugodno pa je stanje kupcev. Tu so povprečne terjatve porasle kar za 40,4%. Ker je kot kupec PSO v tem primarna postavka, lahko na ugodnejši rezultat vpliva predvsem ta organizacija. Tovarna je sicer skupno s PSO izdelala nekakšen načrt sanacije tega stanja, vendar bo naloga predstavljala dokaj trd oreh, posebno če upoštevamo splošno zadolženost in nelikvidnost v jugoslovanskem gospodarstvu.

Problem likvidnosti in dokaj visoke zaloge razreda 3 sta osnovni negativni točki, na kateri je pokazalo poslovno poročilo. V vsem ostalem pa je kolektiv Aparatov s svojim delom in uspehom lahko zadovoljen.

—L

Že devetnajstič Gorenjski sejem

V Kranju so 8. avgusta t. l. že devetnajstič slovesno odprli mednarodni Gorenjski sejem. Sejem je ob navzočnosti podpredsednika republiškega sveta SRS tov. Vinka Hafnerja in predstavnikov deželnih vodstev in gospodarskih združenj in zbornic iz Beljaka, Trsta in Trbiža in drugih gostov odprl predsednik kranjske občinske skupščine, tov. Slavko Zalokar.

Na sejmu je svoje izdelke zlasti široke potrošnje razstavilo 350 razstavljalcev, pri

čemur je 49 avstrijskih, italijanskih in zahodno nemških.

V otvoritvenem govoru je tov. Slavko Zalokar poudaril pomembnost zdaj že tradicionalnega Gorenjskega sejma, ki iz leta v leto zavzema širši obseg in predstavlja pomembno gospodarsko manifestacijo na Gorenjskem. Posebej je izrazil tudi željo, da bi bil naslednji — jubilejni 20. Gorenjski sejem že v novih prostorih. — Predvidena

skorajšnja zgraditev bi vsekakor le še poglobila možnosti za nadaljnji napredek in rast Gorenjskega sejma v Kranju.

Čudi nas pri vsem tem le to, zakaj na letošnjem Gorenjskem sejmu naše podjetje ni zastopano, saj Iskra doslej na tem sejmu nikoli ni manjkala. Pa ne, da ničesar s področja široke potrošnje ne bi imeli prodati številnim obiskovalcem gorenjskega sejma? ...

Izvršilni organi v delovnih organizacijah

(Nadaljevanje s 1. strani)

razlogov razreši člane kolegijskih izvršilnih organov pred potekom časa, za katerega so bili izvoljeni, kar bi lahko pomenilo tudi nezaupnico temu kolegijskemu izvršilnemu organu.

V interni zakonodaji bo treba tudi izpeljati konkretno odgovornost za delo v kolegijskem izvršilnem organu, tako od politične in moralne, ki se lahko izrazi z nezaupnico, kakor tudi odgovornost, ki ima za posledico disciplinske in materialne sankcije.

V zvezi s položajem individualnega izvršilnega organa, to je direktorja, pa se je treba poleg amandmaja XV. zvezne ustave pridržavati tudi določb Zakona o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov, s katerimi so urejena vprašanja, na katere se nanaša ustavni amandma XV.

Prvo moramo zaključiti, da vsaka delovna organizacija mora imeti individualni izvršilni organ (direktorja, upravnika itd.). Ta individualni izvršilni organ ima namreč že po navedenem temeljnem zakonu določene pristojnosti, ki ne morejo biti prenesene na druge organe. Vidimo, da je osnovni položaj direktorja, to je individualnega izvršilnega organa, podan z ustavo in z zakonom.

V nadaljevanju pa se postavlja vprašanje njegovih pristojnosti. Po prejšnjih predpisih je imel direktor zlasti štiri funkcije. Vodil je podjetje, ga zastopal, skrbel za zakonitost poslovanja podjetja in skrbel za izvrševanje sklepov delavskega sveta in upravnega odbora. V skladu z novimi predpisi, pa mu že citirani zakon daje še vedno naprej pravico zastopanja podjetja in skrb za zakonitost poslovanja podjetja. Takoj pa je treba omeniti, da amandma k ustavi SR Hrvatske in SR Makedonije daje direktorju tudi pristojnost vodstva poslovanja delovne organizacije. V skladu z določili, ki veljajo za območje naše republike, moramo v interni zakonodaji torej dati direktorju pristojnost zastopanja podjetja in skrb za zakonitost poslovanja podjetja, ostali dve nalogi, ki jih je imel po prejšnjih predpisih, to je vodstvo poslovanja podjetja in skrb za izvajanje sklepov delavskega sveta in upravnega odbora, pa bosta lahko dani, ali v prisotnosti direktorja ali pa kolegijskim izvršilnim organom.

Mislím, da sta obe pravici in dolžnosti zelo važni in se bo treba v delovnih organizacijah z ozirom na specifičnost poslovanja podjetja odločiti, kateremu izvršilnemu organu naložiti te pristojnosti. Glede vodenja takega podjetja, ki nimajo v svojem sestavu organizacij združenega dela s statusom pravnih oseb, bo verjetno le direktor podjetja tisti, ki bo neposredno vodil poslovanje podjetja. V podjetjih, ki pa so v svojem sestavu organizirala organizacije združenega dela s statusom pravnih oseb, zlasti pa to velja še za združena podjetja, ki imajo že po samem zakonu v svojem sestavu pravne subjekte in še zlasti tam, kjer ni uvedene subsidiarne odgovornosti, to se pravi, da organizacije — pravni subjekt — same nosijo vso materialno odgovornost, pa bo treba zaradi čuvanja enotnosti podjetja misliti, da bo vodil podjetje izvršilni organ, sestavljen iz najbolj odgovornih predstavnikov samostojnih organizacij — pravnih oseb in direktorja podjetja. V tem izvršilnem organu pa bo direktor podjetja imel vlogo prvega med enakimi. Le na ta način bomo ustvarili v takih podjetjih homogenost, ki pa je za reševanje problemov, ki se nanašajo le na posamezne organizacije — pravne osebe — v okviru podjetja, ali združenega podjetja, nujna. V nasprotnem primeru se skrb odgovornih oseb v posamezni organizaciji koncentriira le na to organizacijo, zanemarjajo pa se skrb in interesi za vodstvo poslovanja podjetja kot celote. Na podoben način bo treba urejevati tudi odgovornost za izvajanje sklepov organov upravljanja.

V krogu pristojnosti bo treba seveda izvršilnim organom dati določen prostor za ukrepanje in tudi odločanje v smeri strokovnega vodstva poslovanja podjetja, istočasno pa tudi zaostri odgovornost. Proučiti bi bilo treba tudi možnost ingirence direktorja na imenovanje njegovih najbožjih strokovnih sodelavcev, s pomočjo katerih on sam ali pa kolegijskih izvršilnih organov rešuje celo vrsto problemov podjetja. To pa rešuje le s takim teamom, s katerim lahko uspešno, strokovno in delovno sodeluje. Razumljivo je, da se bo v položaju, pa bodisi kolegijskih ali individualnih izvršilnih organov, pojavljalo še celo vrsto vprašanj, ki jih bosta morala teorija kot praksa razreševati.

P. G.

»Usmerniki« Novo mesto

Ob zaključku prvega polletja

Prvotni proizvodni plan za letošnje leto je predvideval realizacijo v vrednosti 10,500.000.— din. Vedno večje potrebe trga in stalno prihajajoča naročila pa so te številke pomaknili na 12,000.000

din. Ker je v prvih štirih mesecih letošnjega leta tekla proizvodnja še po starih planskih pokazateljih, v prvem polletju ni bilo doseženih idealnih šest milijonov, ampak 5,370.569.— din ali

99 % izpolnitve polletnega plana. Najboljši proizvodni rezultati so bili doseženi v marcu, aprilu in maju, absolutno najvišji pa je bil rezultat v maju, saj je znašala vrednost kar 1,214.172.— din. Ta rezultat predstavlja več kot dvojno vrednost proizvodnje v februarju, ko je bila ta najnižja.

V strukturi proizvodnje vzemajo več kot polovico posebna naročila t. j. usmerniki, delani po predhodnem naročilu kupcev. Močno postavko predstavljajo tudi telefonske usmerniške naprave, medtem ko je ostalih manj. V skupnem obsegu proizvodnje beležimo za 6,2 % uslug, ki jih tovarna nudi nekaterim organizacijam v okviru združenega podjetja ter Kovinarju iz Kranja.

V tovarni je bilo v prvem polletju zaposlenih povprečno 122 delavcev. Gospodarski plan je predvideval povprečno zaposlitev 120, torej znaša prekoračitev za 2 delavca ali 1,6 %. Ta porast pa je v skladu s porastom proizvodnje, ki se je povečala za 2,2 odstotka od prvotno predvidenega proizvodnega plana. V tem času smo na novo zaposlili 19 delavcev, iz tovarne pa jih je odšlo 10, od tega sta bila dva disciplinsko izključena, trije pa niso izpolnjevali zahtev na delovnih mestih, na katera so bili postavljeni v poskusnem delu.

V tovarni je bilo koncem meseca junija zaposleno 126 delavcev, od tega 24 srednjevišje in visoko strokovnih ter 48 kvalificiranih in visoko kvalificiranih. Ostali so priučeni. Še vedno manjka tehnični kader, predvsem nekaj inženirjev. Žal sta dva študentista, ki sta lani diplomirala odšla drugam v službo.

Skladno s porastom proizvodnje so se izplačevali tudi osebni dohodki. Povprečni mesečni dohodek je znašal 963,82 din oziroma je bil za 18 % višji, kakor v enakem razdobju lanskega leta. Po posameznih mesecih so bila izplačila naslednja:

januar	962,05
februar	784,50
marec	844,55
april	939,70
maj	1.193,48
junij	1.029,77

Hiter skok v mesecu maju je odraz višjega proizvodnega plana ter novega sistema delitve. Osnovne postavke in grupe dela (ki so veljale od 1. 5. 1966) so bile povišane za 80 %, pri čemer pa so bili postavljeni drugi kriteriji delitve. Prekoračitev so praktično možne samo do 20 %, vsi delavci po času pa so poleg osebne ocene vezani še na

(Dalje na 6. strani)

Franc Križnar, avtor knjige »Ne vdaj se, fant« med nagrajenci ob 22. juliju

Ko sem lani pisal, da je tov. Franc Križnar, zaposlen v nabavni službi Iskrine tovarne v Kranju prejel za knjigo spominov v nemških taboriščih — Kajuhovo nagrado, je avtor dejal: »To pa res nisem pričakoval.«

Ko je za 22. julij — dan vstaje slovenskega naroda prejel novo nagrado in priznanje, je ob razgovoru ponovil skoraj iste besede in dodal: »Zelo sem bil presenečen!«

V kratkem razgovoru je med drugim dejal: »Bilo je v Klubu poslancev v Ljubljani. Med drugimi sta bila navzoča tudi Janko Rudolf, predsednik ZB Slovenije in Sergej Vošnjak, predsednik ocenjevalne žirije. Po kratkem uvodu je bila prebrana ocena žirije za vsako delo sedmih na-

prebrana ob lanski Kajuhovi nagradi. Presenečen sem ugotavljal, da je žirija ocenjevala knjigo z vseh zornih kotov. Ocena je bila zelo ugodna... Bil sem prijetno presenečen, hkrati pa tudi srečen in zadovoljen. Ob izročitvi plakete in nagrade sem bil hkrati deležen tudi iskrinih čestitk.«

Tako je skromno povedal naš Franc Križnar. Casopis »Delo« je o imenovanih nagrajencih občirno poročal in objavil tudi sklepe ocenjevalne komisije. Vsebino knjige »Ne vdaj se, fant« je žirija takole ocenila:

»Knjiga »Ne vdaj se, fant« predstavlja izredno lep in prepričevalen dokument časa in okoliščin prvih časov okupacije, doživljanje nemških taborišč in osvoboditve. Presega samo dokumentarnost in ima celo določeno epsko veličino. Avtor pripoveduje izredno plastično, slikovito, tu in tam celo poetično v stilu ljudske pesmi. Pripoveduje popolnoma brez patetičnosti, vendar z notranjo prizadetostjo in tako, da čutimo njegovo notranjo moč, ki je prenesla vse strahote življenjske nevarnosti, trpinčenj, bolezní in najhujših, najbolj umazanih ponižanj. Vse strahote, vsa trpljenja pisca ne samo da niso strla, temveč mu niso vzela mirne sposobnosti razsojanja, s katero gleda na ljudi. Nikomur ni krivičen, med ljudmi ne opaža samo pravil, ki so tipična, temveč tudi izjeme, njegova osebna čustva ostajajo nad dogajanjem. Sredi strahot nikoli ne izgubi vere v človeka in spoštovanja do človeškega, kjerkoli je najmanjša priložnost, da kaj takega opazi. Knjiga ima kljub vsem opisom najbolj grozotnih, umazanih krutosti, kljub blatu in smradu določeno monumentalno veličino, ki je ni mogoče imenovati drugače kakor epsko. Knjiga pomeni doslej edinstven izraz telesnega, pa tudi duševnega zdravja in sposobnosti razsojanja v upornosti, podan z nedvomno ustvarjalno silo.«

Članu kolektiva »Iskra« tov. Francu Križnarju za izreden uspeh naše iskrine čestitke.

Ben

grajencev (nagrajenci: dr. Tone Ferenc za knjigo »Nacistična raznarodovalna politika v Sloveniji in letih 1941 do 1945«, Vladimir Kavčič, za roman »Žrtve«, France Križnar za knjigo »Ne vdaj se, fant«, Lenka Nedog za knjigo »Tone Tomšič«, Rafael Prhauc za knjigo »Letalci prekomorci«, Ive Šubic za sliko »21. januar 1942«, Fran Žižek za dramsko kroniko »Napravite mi to deželo spet nemško«).

Ko sem bil jaz na vrsti, kot avtor knjige »Ne vdaj se, fant« sem bil rahlo vznemirljiv. Pričakoval sem, da se bo ponovila vsebina, ki je bila

ožjimi sodelavci utreti pot v lepšo prihodnost.

Tak kot je bil tov. Franc Košir v času naše ljudske revolucije, neizprosni in odločni bореc, prvoborec in nosilec partizanske spomenice, tak je ostal tudi po vojni. Pred prihodom je zelo aktivno deloval na gospodarskem in drugih področjih v bivšem črnomeljskem okraju in občinski skupščini. Tudi zdaj, ko mu direktorska funkcija nalaga dovolj obsežne in odgovorne naloge, je ostal aktiven in delaven tako v občinskem merilu, kot na drugih področjih. Dobri del zaslug ima zato, da je lansko praznovanje dneva borca in dneva ISKRE v Semiču tako odlično uspelo.

Prizadevnemu Francu Koširju ob njegovem osebnem jubileju iskreno čestitamo tudi mi in mu želimo dobro zdravje in še veliko nadaljnjih delovnih uspehov v kolektivu katerega tako požrtvovalno vodi po poti nadaljnje rasti.

Iskrene čestitke ob 50-letnici

Pred dnevi je praznoval pedesetletnico rojstva direktor naše tovarne kondenzatorjev v Semiču. Od oktobra 1962, ko je prišel v Iskro, uspešno vodi ta naš delovni kolektiv skozi vse težave in probleme, katerih tudi v Semiču ne manjka. Zrasel se je s kolektivom, kateremu nesebično skuša s svojimi naj-

Uspešno poslovanje Tovarne elementov za elektroniko v prvem polletju 1969

V prvih šestih mesecih je tovarna postavljeni proizvodni plan dosegla s 102%, s čimer je že realizirala 48% letnega proizvodnega plana. Razen nekaterih izdelkov, je plan tudi po asortimentu dosežen tako kot je bil planiran. Največji delež v skupni proizvodnji predstavljajo upori, ki zavzemajo v bruto realizaciji kar 36% udeležbo, slede pa jim kondenzatorji z 28% udeležbo.

Kljub ugodni realizaciji planirane proizvodnje pa bi bil proizvodni rezultat lahko z ozirom na izredno veliko konjunkturo naših izdelkov na trgu boljši, če ne bi bilo nekaterih težav, ki so stalni spremljevalec naši proizvodnji. Tako je pomanjkanje likvidnih sredstev povzročalo, da je uvozni material ležal na carini, asortiment izdelkov pa se je moral prilagajati razpoložljivemu materialu, kar velja predvsem za proizvodnjo žarnic. Ozka grla in remont na nekaterih strojih

in napravah so povzročale zastoje v proizvodnji uporov in magnetov, medtem ko je velik izmet v proizvodnji feritov povzročil nedoseganje proizvodnega plana teh izdelkov.

Proizvodnja je bila dosežena v mejah planiranih stroškov, ki pa bi bili lahko še nižji, če bi cene reprodukciskih materialov ne porasle, ki pa bi bili lahko že nižji, če bi cene reprodukciskih materialov ne porasle. Vendar pa znižujejo kot odraz izboljšane tehnologije in realizacije investicij.

Tempo proizvodnje, ki je izredno nagel v naši tovarni, pa zavira stalno pomanjkanje zadostnih obratnih sredstev. Tako v povprečju stalno primanjkuje 11 milijonov N din obratnih sredstev, saj imamo za vezana obratna sredstva v višini 35 milijonov N din le 24 milijonov N din virov. Največja sredstva so vezana v kupcih, ki povprečno vežejo 21 milijono

nov N din, saj je njihov letni koeficient obračanja le 2,8. Ker kljub stalni in redni terjatvi ne uspemo izboljšati plačevanja, bo tovarna morala dobiti trajna obratna sredstva iz kreditov, sicer ne bo mogoče več povečevati proizvodnje.

Tudi zaloge R-3 v višini 5 milijonov materiala in 2 milijona drobne inventarja se prepočasi obračajo (koeficient 5,8) in vežejo preveč sredstev, ki bi jih bilo možno sprostiti z optimalnimi nabavami. Te pa so možne le z definiranim planom proizvodnje tako časovno kot po asortimanu.

V tovarni je zaposlenih 1.711 ljudi, kar je 236 oseb več kot v letu 1968. Povečanje zaposlenih se kaže predvsem v obratih, kjer je veliko ročnega dela. Strošek delovne sile pomeni 40% lastne cene. Tovarni primanjkuje strokovnega kadra, ki bo sposoben modernizirati proizvodnjo oziroma tehnologijo, zato je cilj kadrovske politike relativno zmanjšati ročno delo in ga nadomeščati z opredmetenim, to se pravi kadrovati več strokovnega kadra, ki bo kos modernim napravam in razvoju.

Veliko povpraševanje kupcev po naših izdelkih je tudi omogočilo, da so bili vsi proizvodi tudi prodani in niso nastajale zaloge gotovih izdelkov razen pri potenciometrih. V prvem polletju smo zato imeli razprodane vse ka-

(DELO)

(Dalje na 6. strani)

ZIS O PADCU FRANKA: S pristojnimi organi bo spremljal razplet in ustrezno ukrepal

BEOGRAD, 11. avgusta (Tanjug). Sekretariat za informacije je sporočil, da je zvezni izvršni svet na seji, ki jo je vodil Mitja Ribičič, sklenil, da se zaradi devalvacije francoskega franka ne bo spremenil tečaj našega dinarja.

To stališče se sklada s sklepi zveznega izvršnega sveta,

do katerih je prišlo med pravico o aktualnih dogajanjih v mednarodnem monetarnem sistemu na seji, ki je bila 17. julija letos. Svet je ugotovil, da so tudi ukrepi, ki se jih je jugoslovanska banka lotila ob devalvaciji francoskega franka, v skladu s temi sklepi.

Zvezni izvršni svet je raz-

pravljal tudi o posledicah, ki jih ima devalvacija franka na gospodarstvo v Jugoslaviji in na naše gospodarske odnose s tujino; svet je poveril pristojnim organom, da predlože podrobnejša poročila, zlasti o položaju v zvezi z izvozom.

Ker so posledice devalvacije francoskega franka še ne-

jasne, pri tem pa je negotov tudi položaj v svetovnem monetarnem sistemu, bodo ZIS in pristojni organi pozorno spremljali razplet razmer; upoštevali pa bodo tudi morebitne posledice za našo državo in bodo predlagali in se lotevali primernih ukrepov.

(DELO)

(Dalje na 6. strani)

Čeprav smo v 27. številki našega glasila že pisali o novem Iskrinem servisu in Banja Luki pričujemo tudi članek, ki ga je ob otvoritvi objavil časopis »GLAS« v Banja Luki. Vsebinsko članka posredujemo v celoti.

»ISKRA« odprla moderen prodajno-tehnični servis tudi v Banja Luki

Istočasno servis in prodaja

NOVOOTVORJENI SERVIS »ISKRE« JE V ULICI DANKA MITROVA 27 (MEJDAN II) NA PODROČJU BOSANSKE KRAJINE, POLEG BANJALUŠKEGA, DELA TUDI 25 TAKO IMENOVANIH POGODBENIH SERVISOV »ISKRE«

Združeno podjetje »ISKRA« iz Kranja, ki proizvaja naprave in opremo iz področja elektromehanike, telekomunikacije, elektronike in avtomatike, podjetje, ki ga sestavlja 18 tovarn in ki zaposluje okoli 18.500 ljudi raznih strokovnih specializacij, je odprlo te dni svoj prvi reprezentativni prodajno-tehnični servis tudi v Banja Luki (Ulica Danka Mitrova 27 — naselje Mejdani II).

Nad dogodkom, na katerega se je dolgo čakalo, so prijetno presenečeni vsi, ki

so usmerjeni na nakup »Iskrinih« proizvodov. A takih na tem področju ni malo. Ugotovljeno je, da se samo v Banja Luki, odnosno na banjaluškem tržnem okolišču, prodaja letno okoli 5.000 radijskih sprejemnikov in isto število gramofonov, izdelanih v »Iskri«. Vzporedno s tem pa tudi okoli 15 tisoč raznih proizvodov široke potrošnje, pretežno izdelkov s področja elektronike in elektromehanike.

Že iz teh nekaj podatkov je jasno, kako koristen bo

novi servis. Res, da na področju Bosanske krajine deluje 25 tkzv. pogodbenih servisov »Iskre«, vendar je njihova funkcija dokaj omejena.

Z osnovanjem prvega in pravega Iskrinega servisa na tem področju, ki bo istočasno vodil skrb o prodaji in tehničnem servisiranju velikega števila proizvodov, ki jih »Iskra« plasira na naše tržišče, bo zelo napredovala servisno-prodajna mreža tega kolektiva in vsem področju te pokrajine.

Na svečanosti ob priliki otvoritve tega servisa, kjer je bilo prisotno mnogo gostov, je direktor filiale za BiH Emir Softić dejal:

— Novi servis bo prevzemal zaenkrat proizvode iz našega programa široke potrošnje in telefonskih naprav. Veliko število telefonskih central, montiranih po podjetjih in drugih institucijah, je bilo dozdaj brez odgovarjajoče nege. Dejavnost tega servisa se bo razširila tudi na ostali program »Iskre«. Poudarjam, da bo na področju Bosanske krajine še naprej delovalo 25 pogodbenih servisov. Naša želja je, da izboljšamo ponudbo z rezervnimi deli, s čimer bi bile zelo olajšane težave pri dobavah in oskrbi opreme in naprav. Zavedamo se, da se moramo še nadalje truditi v tej smeri, ker vemo, da ni skoraj nobenega industrijskega objekta, šole, kina in gospodinjstva brez Iskrinega proizvoda iz Iskrinega programa.

Prav je, da omenimo, da je Iskra ena najstarejših sodobnih organizacij v naši državi, ki je osnovana že 1946. leta in hitro dosegla ve-

lik renome na domačem in inozemskem tržišču. Njeni poslovni partnerji in prav tako pa tudi kupci izdelkov za opremo in naprave, so tudi take firme kot so: EI Niš, »Rade Končar«, »Ergoinvest« idr.

Združeno podjetje »Iskra« — je nadaljeval Emir Softić — je danes eno od najbolj specializiranih elektrotehničnih podjetij v državi. Z združevanjem številnih razvojnih laboratorijev v en kompleks z nazivom Zavod za avtomatizacijo je bil narejen velik korak naprej. Danes ta razvojni laboratorij predstavlja eno največjih strokovnih institucij v državi, ki zaposluje prek 1.000 diplomiranih inženirjev in tehnikov. V tem zavodu se v glavnem vrše bazične raziskave. Strokovnjaki proučujejo nova področja, ki imajo velik pomen v perspektivi.

To je samo del tega, kar je povedano in kar bi mogoče še reči o »Iskri«. Važno je tudi dejstvo, da »Iskra« vedno več pozornosti posveča tudi servisno-prodajni mreži, kar dokazuje tudi novoootvorjeni prodajno-tehnični servis v Banja Luki.

Kaj je amortizacija?

Amortizacija ima več pomenov. Pod tem pojmom razumemo postopno odplačevanje dolga ali posojila do popolnega odplačila; postopno odpisovanje vrednosti osnovnih sredstev zaradi obrabe; zbiranja denarja s prodajo izdelkov stroja, da se po njegovi izrabi nabavi novi stroj.

Amortizacija, ki se kot strošek delovnih sredstev vračunava v lastno ceno izdelka, ima dve sestavini. Prva je namenjena zamenjavi posameznih občutljivih delov

delovnega sredstva, da bi mu tako podaljšali dobo trajanja, druga pa je namenjena zamenjavi celotnega osnovnega sredstva.

Od česa je odvisna višina amortizacije?

Ta je predvsem odvisna od nabavnih stroškov delovnega sredstva (nabavna cena, stroški transporta in stroški montaže) in od njegove dobe trajanja.

Kaj je amortizacija osnovnih sredstev?

To je v bistvu tehnično in

ekonomsko trošenje osnovnih sredstev. Amortizacija osnovnih sredstev se redno obračunava in je sestavni del cene izdelka. Vsak mesec se izloča določen del sredstev na poseben račun za amortizacijo.

Za kaj se sredstva za amortizacijo lahko uporabljajo?

Sredstva za amortizacijo se lahko uporabijo takoj po vplačilu na poseben račun za zamenjavo stvari, ki predstavljajo osnovna sredstva, kakor tudi za nabavo novih sredstev zaradi povečane kapacitete, rekonstrukcije itd.

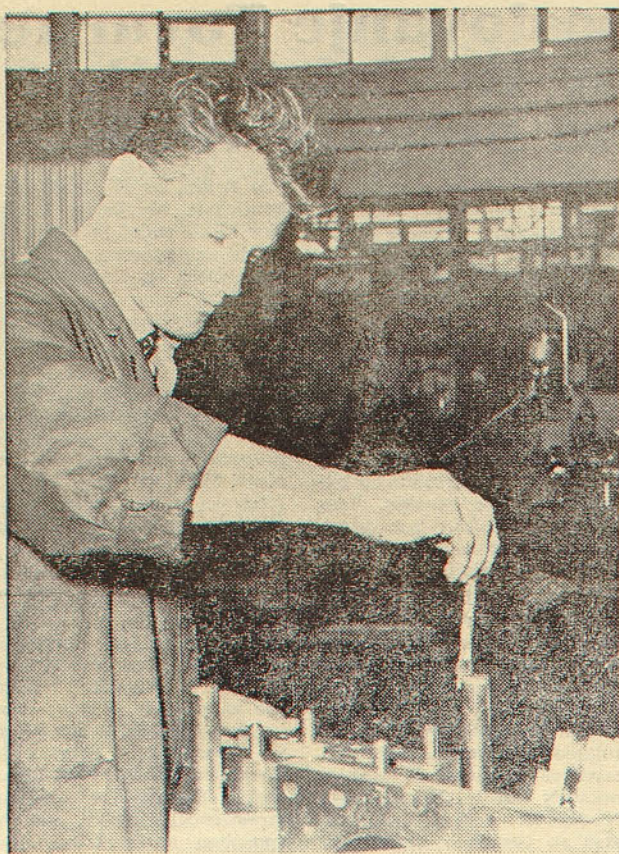
Kako se obračunava amortizacija?

Znanih je več metod obračunavanja: časovna, funkcionalna in ekonomska (pospešena).

Metoda časovne amortizacije je najbolj uporabljamo in temelji na načelu enakomerne obračuna.

Metoda funkcionalne amortizacije temelji na intenzivnem (močnem, temeljitem) izkoriščanju osnovnega sredstva, kar pomeni, da ni izhodišče za obračun enakomerno, časovno izkoriščanje osnovnega sredstva, temveč njegova dejanska uporaba. Zato se vrednost osnovnega sredstva odpisuje na tej osnovi.

V sodobni proizvodnji pa vedno bolj uporabljajo metodo ekonomske (pospešene) amortizacije, ki gre še dlje kot funkcionalna amortizacija. Tu je izhodišče v ekonomski zastarelosti in ne v naravni dotrajanosti osnovnega sredstva. Tako lahko zamenjujejo osnovna sredstva in med njimi tudi stroje v zelo kratkih obdobjih, ker so se pojavile konstrukcije, ki so boljše in popolnejše.

Tovariš Ivan Šmid je že 9 let zaposlen v Iskri v tovarni »Elektromotorji«, Železniki. Po poklicu je ročni orodjar. Iz pogovora sodeč, mu je delo všeč, nekoliko manj pa OD. Ob vprašanju, če je poročen, se je zasmel in dejal, da je takorekoč »v medenih tednih«, saj je poročen šele tri tedne. »No, pa to ni treba pisati, saj ni treba vsem vedeti, da sem zadržal v zakonski stan,« je dejal. Ker je bilo vse to rečeno v veselem tonu, ne moremo mimo te novice. Žena dela v montaži iste tovarne. Imata svojo hišo in vrt. Popoldne, kadar nima kakšnega posebnega dela, jo mahne na kegljišče, ker je vnet kegljač, če pa ni drugače in če je družba, pa mu tudi dobra partija taroka ni odveč.

Stanovanska problematika v Avtomatiki

V drugi polovici leta 1968 je bila v tovarni napravljena analiza o stanovanski problematiki v tovarni Avtomatika za sistemski pristop reševanja tega vprašanja. Od skupno 280 članov kolektiva, ki nimajo zadovoljivega stanovanja želi polovico rešiti le-to z nakupom stanovanja, to je z varčevanjem in kreditom, ki ga pričakujejo od tovarne. Ta način reševanja stanovanske problematike je zaenkrat edino uspešna oblika, zato je tovarna pristopila k pripravi oz. izdelavi novega pravilnika o kreditiranju stanovanske izgradnje, do-

deljevanju stanovanj ter prodaji stanovanj. Pravilnik, ki je v razpravi, med ostalim določa, da je to pogoj za kredit v tovarni lastna udeležba v višini 20% od predračunske vrednosti stanovanja in z rokom odplačevanja do največ 25 let in obrestno mero 2%.

Kot možnost pravilnik predvideva tudi najetje kredita v tovarni za adaptacijo stanovanja, pri čemer se stanovanska površina ne poveča, temveč se izboljšajo stanovanski pogoji.

Po pravilniku je možna tudi prodaja tovarniških sta-

novanj, kar pa bo možno uresničiti le delno, zaradi stališča Stanovanskega podjetja Bežigrad-Moste, ki postavlja pogoj, da je nakup stanovanj možen samo v tistih stanovanskih hišah, kjer se vsi stanovalci odločijo za nakup stanovanj.

Kot posebno obliko predvideva pravilnik tudi dodeljevanje stanovanj brez lastne udeležbe, kar bo pa možno uresničiti le v zelo redkih primerih, ker tovarna nima možnosti nakupa novih stanovanj. Zelo redki pa so primeri, da se posamezno stanovanje izprazni. Tudi na-

prej ostane v večini primerov odprto vprašanje, kako rešiti stanovansko vprašanje tistim delavcem, ki nimajo možnosti rešiti ta problem z lastno udeležbo.

AB

**Dopisujte
v ISKRO!**

DRUGI O NAS

Iskra se poslužuje novega tržnega sistema za povečanje izvoza

Pred časom je med obiskom v naši državi, obiskal ZP ISKRA britanski novinar David Simms, čigar članek o Iskri v reviji »Electronics Weekly« danes v celoti objavljamo.

ZP ISKRA, ki se nahaja v severozahodnem delu Jugoslavije, spreminja svojo organizacijo. Iz svoje dosedanje proizvodne usmerjenosti se preusmerja glede na tržno situacijo.

O tej spremembi v strukturi podjetja je govoril generalni direktor ZP ISKRA Vladimir Logar; razgovor je potekal v prostorih direktorije v Kranju. Sprememba proiz-

vodne usmerjenosti je del splošnega prizadevanja za vključevanje tovarne ISKRE tako na evropski kot ameriški trg ter za njihovo prilaganje na omenjenih tržiščih.

Z ozirom na proizvodnjo sestavnih delov, ki znaša 20% celotnega poslovnega prometa, je razvidno, da se ISKRA še ni popolnoma afirmirala na evropskem trgu. Očitno pa je, da nezadržno napre-

duje in da je posebno z nekaterimi proizvodi presenetljivo hitro nadomestila zamujeno.

Tako je, na primer, na področju polprevodnikov pridobila »know how« licenco firme General Electric, ZDA, nameravajo pa še letos pričeti s proizvodnjo tiskanih vezij.

Začetna proizvodnja bo, po besedah direktorja za evropski trg G. Blenkuša, namenjena predvsem za potrebe domačega trga. Del tiskanih vezij pa bodo lahko izvozili v V. Britanijo že proti koncu leta, s posredovanjem firme Guest Electronics. Proizvodnja polprevodnikov bo osredotočena v dveh središčih in sicer močnostne diode in polprevodniki v Trbovljah, signalne diode, tranzistorji in tiskana vezja pa v Zagrebu, v tovarni RIZ, ki se je nedavno priključila k ISKRI. S tem v zvezi se bo proizvodnja Ge diod zmanjšala, a proizvodnja Si diod pa povečala.

Cilj teh tovarn je program hitre razširitve. Proizvodne enote se že pripravljajo v obeh centrih. Doslej so Si diode do 3,5 A že proizvajali, medtem ko se je proizvodnja tiskanih vezij pripravljala v laboratorijih.

Iskrin proizvodni program pa ne zajema le sestavnih delov, temveč pokriva področja, kot so telekomunikacije (30% celotnega prometa), signalno in industrijsko elektronsko opremo široko potrošnje ter kino in akustično opremo. Do danes je promet naraščal od 15 do 20% na leto. V sedanjem obsegu, ko podjetje zaposluje 17.500 ljudi in ko vključuje 19 tovarn, pričakujejo, da bo promet letos narasel za najmanj 8%.

Njihov domači trg je postal pretesen, da bi vsrkal Iskri široko proizvodnjo. Zato si podjetje neprestano prizadeva, da bi našlo nove trge po vsem svetu.

Lansoletni izvoz je znašal 4,2 milijona funtov, uvoz pa 2,8 milijona funtov. Pričakujejo, da se bo izvoz do leta 1970 podvojil. Podjetje želi povečati izvoz predvsem v dežele, v katere doslej niso izvažali. Vzhodna in zahodna Evropa uvozi vsaka po eno tretjino, medtem ko gre ostalo v druge dele sveta. Glede zahodnoevropskega trga je pomočnik direktorja za izvoz na evropski trg poudaril, da bi ISKRA rada povečala trgovino v V. Britanijo. Ne želijo namreč, da bi postali preveč odvisni od katerega koli trga in pri tem omenjajo, da je njihova trgovina z Zah. Nemčijo zadovoljiva, medtem ko npr. Francija kaže zanimanje le za izvoz lastnih izdelkov.

Bili so razočarani nad očitnim pomanjkanjem zanimanja s strani britanskih podjetij, katerim so želeli izvažati svoje proizvode.

Precej ironično je dejstvo, da se je vzporedno z Iskri-

Ugodna proizvodnja v juliju

Ob koncu I. polletja je imela tovarna še 622.000 din zaostanka. Predvidena proizvodnja za julij je bila presežena skoraj za 16 % tako, da ni bil pokrit le zaostanek, ampak je bila tovarna ob koncu meseca julija za 1,5 % nad predvideno proizvodnjo za 7 mesecev. Res je, da smo za julij zaradi letnih dopustov prevideli razmeroma nizko proizvodnjo, toda kljub temu je uspeh zelo ugoden, saj je bilo v juliju na letnem odmoru več kot ena tretjina članov kolektiva. Z visoko proizvodnjo v juliju je tovarna dosegla za 2.371.000 din naskoka, kar pomeni nekaj več kot dva delovna dneva. Vse delovne enote so predvideno proizvodnjo dosegle, nekoliko pod predvideno proizvodnjo je le telefonija, ki je imela tudi za julij zelo visoko zadolžitev.

PROIZVODNJA V JULIJU	
DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	140,8
Kinoakustika	118,2
Produkcija	184,1
<hr/>	
Elektromeh. izd.	140,5
Števci	106,7
Stikala	140,2
Telefonija	96,7
Merilne naprave	182,1
Urni mehanizmi	145,8
Orodjarna	112,6
Vzdrževanje	60,5

DE EMI (ELEKTROME-HANSKI IZDELKI) je dosegla v juliju visoko proizvodnjo, saj so »Rotacijski stroji« presegle mesečno zadolžitev za 40 %, »Kinoakustika« za 18, »Produkcija« pa za

84 %. Se boljši uspeh so dosegle »Merilne naprave«, ki so presegle mesečno zadolžitev za 82 %. Prav tako lep uspeh so dosegla tudi »Stikala« in »Urni mehanizmi«.

»**ROTACIJSKI STROJI**« so v juliju dobili iz uvoza večje količine sestavnih delov tako, da je bilo mogoče pokriti zaostanek iz prejšnjih mesecev in doseči znaten naskok.

»**KINOAKUSTIKA**« je po nekaj mesecih težav v mesecu juliju le preseгла mesečno zadolžitev. Proizvodnja bi bila lahko še višja, če ne bi bilo težav z optiko za 8 mm projektor, uvoženimi zvočniki za 16 mm projektor in če bi bilo vse pripravljeno za montažo interfonskih naprav in registrafonov.

»**PRODUKCIJA**« je proizvodnjo elektro-ventila uredila tako, da bo lahko postopoma izdelovala večje količine.

DE »ŠTEVCI« je imela v juliju razmeroma nizko proizvodnjo zaradi skupnega letnega dopusta, ki je bil v letnem načrtu predviden. Tudi proizvodnja stikalnih ur je v juliju tekla skoraj brez застоjev.

DE »STIKALA«, ki je bila lani v drugi polovici v krizi, doživlja izredno konjunkturo in komaj zadovoljuje potrebe tržišča. Posebno veliko povpraševanje je po stikalnih napravah. Glavni problem za zadovoljitev vseh potreb je proizvodnja pločevinskih ohišij, ki jih ne dobiva v železnih količinah.

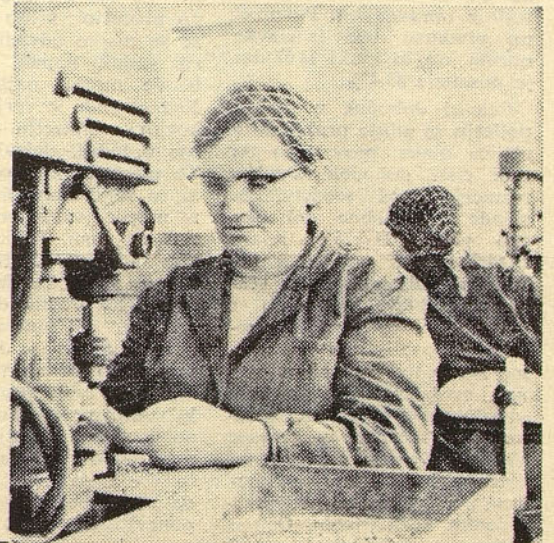
DE »ATN« (telefonija) je imela v juliju ugoden rezultat, čeprav mesečna zadolžitev ni bila dosežena. Letni dopust so koristili delavci

(Dalje na 7. strani)

Lep uspeh obrata »Urni mehanizmi« v Lipnici

Čeprav je imel kolektiv v Lipnici v prvi polovici julija dokajšen zastoj pri števcu pogovorov zaradi pomanjkanja številčnih kolutov, je z veliko prizadevnostjo ta izpad nadoknadil v drugi polovici. Juljski rezultat proizvodnje kaže 145 %, polletna proizvodnja pa 116 %. — Na sliki: (zgoraj) detajl iz montažnega oddelka, (spodaj) pri vrtnem stroju v produkciji.

nim izrednim povečanjem izvoza in prometa zmanjšalo prizadevanje britanskih podjetij za izvoz v Iskro.

V nekaj letih je delež nakupov ISKRE v V. Britaniji padel od pol milijona funtov na manj kot 40.000 funtov letno, medtem ko je istočasno njihov uvoz narastel in pričakujejo, da bo letos dosegel 4 milijone funtov.

Da bi izboljšali to situacijo, sedaj firma Guest Electronics opravlja vse nakupe za Iskro v V. Britaniji. Obenem pa ISKRA upa, da bodo ponovno vzpostavili poslovanje z nekaterimi državami na kontinentu, kjer je promet upadel.

Leto	Vrednost Iskrinega izvoza: funtov
1961	325.000
1962	450.000
1963	650.000
1964	750.000
1965	1.700.000
1966	2.500.000
1967	3.250.000
1968	4.200.000

Trgovina z ZDA se giblje v vrednosti 1 milijona dolarjev in temelji v glavnem na malih motorjih.

Eden poglavitnih vtisov, ki jih človek dobi ob obisku v njihovih tovarnah je izredna iskrenost, ki preveča te ljudi pri delu in govoru. Tega danes ne srečaš pogosto!

Dejstvo, ki ni vedno cenjeno je, kako zelo se je Jugoslavija spremenila v svojem načinu miselnosti in postala bolj »zahodna« v svojem nastopu, pri tem pa ji je uspelo obdržati socialistični izgled.

Tako je npr. pred 20 leti vladal pritisk, da podjetja grade tovarne v odročnih vaseh, kjer včasih ni bilo niti poštene ceste. Sedaj so dognali, da se dosti bolj izplača osredotočiti tovarne v že razvitih krajih in pritegniti delovno silo v mesta. V soglasju s tem konceptom si ISKRA prizadeva, da bi zgradila industrijsko središče v Ljubljani, kjer bo tudi osre-

dotočen večji del proizvodnih enot.

Trenutno je v gradnji pet novih tovarn. Nič več ne nameravajo graditi novih tovarn na deželi, pač pa bodo že obstoječe ostale in se po potrebi tudi razširile.

Prednosti, ki so jih prinesle take tovarne svojemu naravnemu okolju so očitne. Tako je bil letošnji dobiček tovarne uporov v Sentjerneju porabljen za razširitev tovarne, zgraditev nove šole in izboljšanje lokalnih cest.

Tovarna v Sentjerneju leži na področju nekdanjega poljedelskega posestva. Prvotno sopolje je bilo namenjeno za shranjevanje poljedelskih strojev. Proizvodnja uporov ima svoje začetke v letu 1949 v Ljubljani, od koder je bila prenesena v Sentjernejo leta 1951. Tu so najprej pričeli z raziskavami v laboratorijih z 12 delavci in 3 inženirji.

Glavni program tovarne v

Sentjerneju je temeljil na proizvodnji ogljikovih plastičnih uporov, žične upore pa so delali drugje. Odločitev okrog leta 1950, da se presusmerijo na ogljikove plastične upore, je temeljila na podlagi raziskav, ki so pokazale, da ne bi mogli uspešno konkurirati s takrat standardnimi proizvodi. Odločili so se za proizvodnjo izdelkov, za katere so menili, da bo povpraševanje v prihodnosti.

Začetki so temeljili na raziskavah in učenju. Pomagalo jim je nekaj menihov iz bližnjega samostana. Ta pomoč jim je omogočila, da so naredili nekaj orodja v samostanski kovačnici; tako se je porodila krajevna šala o »posvečenih uporih«.

Stevidlo izdelanih uporov na leto (milijoni)	
1960	7
1962	18
1964	70
1966	85
1968	125

Proizvodna kapaciteta je bila v začetku okrog 3000 uporov na dan, z uporovnimi vrednostmi od 100 do 300 Kohmov. Njihova sedanja proizvodna kapaciteta doseže že 150.000 uporov na dan, z uporovnimi vrednostmi od 2 Ohma do 10 Mhmov.

To naraščanje proizvodnje so narekoval predvsem potrebe podjetja samega ter domačega tržišča. V teku leta 1969 se bo proizvodnja dvignila na 250 milijonov uporov na leto.

Vzporedno s povečanjem proizvodnje uporov, je podjetju uspelo znižati čas, ki je potreben za izdelavo posameznega upora, kar je občutno povečalo produktivnost.

Oglejmo si sledečo tabelo:

Stevidlo izdelanih uporov na leto (milijoni)	Povprečen proizvodni čas za upor (sekunde)
1960	92
1962	61
1964	38
1966	30
1968	17

ZA RAZVEDRILO

Rešite jo, ni težka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14			15			
16				16a				17			
18			19					20		21	
		22							23		
24	25						26	27	28		
					30	31		32		33	
34	35	36	37			38	39		40		
41						42			43	44	45
46					47			48			
49			50	51				52		53	
54			55				56			57	
58	59					60			61	61a	
	62						63		64a		
	64			65				66		67	68
	69							70			

VODORAVNO:

1. glavno mesto LR Mongolije, 9. levi pritok Rena v Švici, 13. zagrebški nogometar (Krasnodar), 14. duša umrlih pri starih Slovanih, 15. vir, 16. dalmatinsko žensko ime, 16 a. mama, 17. bajka, 18. gozdno gospodarstvo, 19. kemični element (At), 20. tropska rastlina z mesnatimi listi, 22. oblika vprašalnega zaimka, 23. avtomobilska oznaka Libanona, 24. nasproti, 26. matematični znak, 30. aktinij, 32. polotok v Grčiji, 34. slovenski zgodovinar, 38. močna alkoholna pijača, 40. grška črka, 41. zdravilo proti malariji, 42. oddelek rimske legije, 43. grški junak pred Trojo, 46. odprtina v steni, 47. trinitrotoluol, 48. vrh (ljudsko), 49. Nova Vas, 50. am. sociolog, nasprotnik revolucionarnih gibanj (Frank Henry), 53. tovarna gume v Dalmaciji, 54. kazalni zaimek, 55. soglasnik in samoglasnik, 56. tovarna v Celju, 57. kradljivec, 58. važen telesni organ, 60. izmeček vulkana, 61 a. češka pritrtilnica, 62. ime rodezijskega rasista, 63. snov, predmet, 64. gorovje v Južni Ameriki, 66. francoski biolog (naša pisava), 69. tretje največje mesto v J. Koreji, 70. žepna državica v Pirenejih.

NAVPIČNO:

1. velik vihar, orkan, 2. amer. metalec krogle (Dallas), 3. predujem, naplačilo, 4. predlog, 6. izobčenje, 7. Aziat, 8. s čemer nekaj ovi-jemo, 9. politično zatočišče, 10. tvorec dela, 11. avtomobil-ska oznaka Reke, 12. fizikal-na enota za delo, 15. področ-je vladanja muslimanskega duhovnika, 16 a. reka v SZ, pritok Ilmenskega jezera, 19. germanski orel, 21. sinjska viteška igra, 22. avtomobil-ska oznaka Kopra, 25. prodajalna starih knjig, 27. gornji del telesa, 28. zatiralec, preganja-lec, 31. priimek junaka iz Zvitorepca (Luis), 33. večji oddelek rimske legije, 34. popust pri plačilu računa, 35. ameriško žensko ime, 36. mesto v Braziliji, 37. glavni šte-vnik, 39. zadnji pogoj, 44. dru-go ime za otok Nova Gvine-ja, 45. ptica selivka, 47. raz-lična soglasnika, 48. Željko Gosar, 51. električno nabit delec atoma, 52. krajše lite-rarno delo, 59. država v za-hodni Afriki, 61. glavno me-sto Jordanije, 64 a. Avto mo-to društvo, 65. mesto pod Krimom pri Ljubljani, 67. različna samoglasnika, 68. prejšnja oznaka Elektro in-dustrije Niš.

HUMORISTI IN KARIKATURISTI — POZORI!

Vedno pogosteje sliši uredništvo kritiko, da je naš list preveč resen, uraden in suhoparen. Da ga bomo v tej smeri izboljšali — sodelujte in nam pošljite svoje tovrstne prispevke. Dobrodošle so tudi križanke s tematiko, ki se predvsem nanaša na ISKRO.

Uredništvo

KRATKE VESTI

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V JULIJU ZA 14,3 % VISJA

Industrijska proizvodnja v letošnjem juliju je bila za 14,3 % večja kot v lanskem. V primerjavi z obdobjem od januarja do julija lani je bila industrijska proizvodnja letos večja za 12,2 %. Spričo dobre preskrbe z reprodukcijskim materialom pričakujejo nadaljnji vzpon.

PRIHODNOST ŽELEZARSTVA LE V ZDRUŽENEM PODJETJU

Na sestanku političnega aktiva v jeseniški železarni so se menili o informaciji za integracijo slovenskih železarn. Mnenja so bili, da je kljub nekaterim razlikam med slovenskimi železarnami prihodnost slovenskega železarstva le v združenem podjetju.

NA PROGAH LJUBLJANA—BEOGRAD IN BEOGRAD—TITOGRAĐ BODO ZACELA REDNO LETATI TUDI POTNIŠKA LETALA INEX—ADRIA

»Od ponedeljka bodo letala »Inex Adria« začela redno obratovati na progah Ljubljana—Beograd, Beograd—Titograd in nazaj,« je povedal direktor čarterskega letalskega podjetja Inex—Adria Janez Nedog.

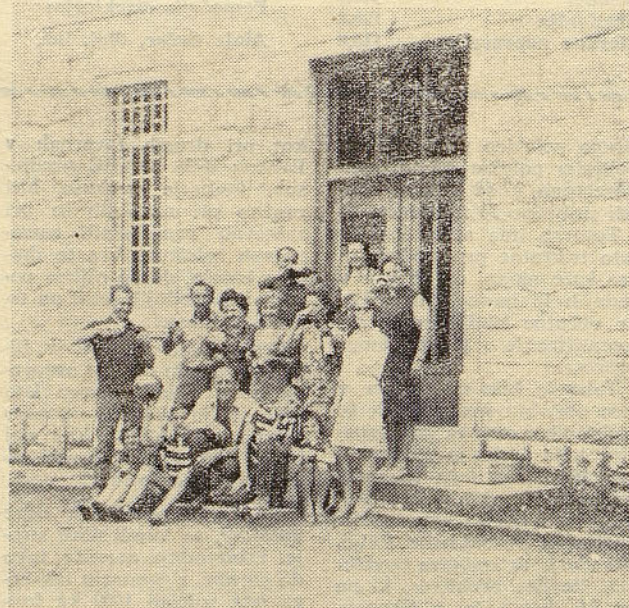
REKORD: 13 MILIJONOV PRENOČITEV

V juliju 10 % več turistov kot v prvih šestih mesecih letos

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je bilo v juliju kar 13 milijonov prenočitev tujih in domačih turistov, kar je 10 odstotkov več kot v prvih šestih mesecih tega leta. Za julij ali avgust, ki sta glavna meseca turistične sezone, je sicer značilno, da je turistov toliko ali še več kot v vseh prejšnjih šestih mesecih. Od 1. januarja do 30. junija je prišlo na domače in tuje turiste 11,8 milijona prenočitev.

ZA 8,1 % VISJE CENE V GOSTINSTVU

Cene v gostinstvu v Sloveniji so bile v prvih sedmih mesecih povprečno za 8,1 odstotka višje kot lani. Po podatkih republiškega zavoda za statistiko — upoštevali so cenike vseh večjih hotelov in restavracij — so bile gostinske storitve julija za 6,3 odstotka dražje kot v istem mesecu lani. Podražila so se predvsem jedila in pijače, pri nočninah pa je celo opaziti za 0,2 odstotka nižje cene. Hrana v restavracijah je julija stala za 9,4 odstotka več kot lani, alkoholne pijače so bile dražje za 9,9 odstotka, brezaikoholne pa za 12,7 odstotka.

Veseli in zadovoljni dopustniki so se pred odhodom domov v spomin še fotografirali pred Iskrinim počitniškim domom v Trenti. »Lepo je bilo!« — so dejali. V slovo so tudi trknili s kozarci (polnimi seveda) in izpili »za srečo in zadovoljstvo« — dobro kapljico do dna. Vsem, ki še niso bili na dopustu, vsem tistim, ki ljubijo mir in lepoto naših gora, priporočajo oddih v našem domu v Trenti. — »Trenta vabi,« so navdušeno dejali, »Trenta vabi na ogled lepote, ki jih skriva v dolini in gorah!«

Nov most v Kranju

Zgradil ga bodo čez Savo pri Tekstilindusu

Te dni so v Kranju pričeli s pripravami na gradnjo novega mostu čez Savo pri tovarni Tekstilindus. To bo prvi del nove cestne obvoznice skozi mesto, ki jo bodo zgradili v prihodnjih letih.

Most bo dolg 110, širok pa 15 metrov. Postavil ga bo kranjski »Projekt« v sodelovanju z nekaterimi drugimi podjetji. Po pogodbi naj bi delo končali do junija prihodnjega leta.

Dotlej naj bi uredili tudi dovoz na Savski otok, na katerem bodo bržkone že letos začeli graditi nove prostore Gorenjskega sejma. Prav most čez Savo in dovoz na otok sta osnovna pogoja za to, da bi bila jubilejna, dvajseta sejemska prireditev prihodnje leto že v novem razstavišču.

Če bo šlo vse po načrtih, bodo še pred otvoritvijo mostu začeli z gradnjo naslednje etape obvoznice. Speljali jo bodo od mostu čez Savski otok in kanal za hidrocentralo ter navzgor po pobočju do križišča gorenjske ceste s Kidričevo na Zlatem polju. V nasprotni smeri pa bo obvoznica tekla po sedanji industrijski cesti vzdolž Save ter se končala z večjim prometnim otokom na prostoru, kjer je zdaj v jami leseno skladišče.

Z obvoznico bodo v Kranju rešili prometni voz, ki ga predstavlja cestni odsek skozi mesto. To bo namreč po dograditvi mostov in novega dela ceste v Zirovnici najožji del na gorenjski cesti. Hkrati pa bodo mestu odprli nove možnosti za ureditev in razvoj.

Most čez Savo bo stal tri milijone dinarjev. Ves ta denar bo dala kranjska občina. Prihodnje leto pa se bo v gradnjo obvoznice vključil tudi republiški sklad s štirimi milijoni dinarjev.

(DELO)

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

FRANČIŠKE KOMOVC

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v umerjevalnici in kontrolni števec tovarne »Elektromehanika« Kranj za izraze sožalja in podarjeni venec.

sin Jože z družino

ISKRA — glasilo delovne kolektiva Iskra, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišej: »ČP Gorenjski tisk« Kranj